SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 22. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBUARY 3, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛЮТОГО 1995 р. Ч. 22. РІК CII.

Пам'ятаймо про Україну!

Л. КУЧМА НЕВДОВОЛЕНИЙ РЕЗУЛЬТАТАМИ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 30-го січня, Президент України Леонід Кучма виступив на закритому засіданні Координаційного комітету боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Президент висловив невдоволення тим, що минуло шість місяців з дня підписання ним указу про боротьбу зі злочинністю, а результати такої боротьби не видно. Злочинні групи, або, як назвав їх Президент, „п'ята влада“, знаходить нові, більш витончені норми і методи свого впливу в всі структури суспільства.

Злочинність є одним з найбільш дестабілізуючих факторів у здійсненні економічних реформ та побудові демократичної держави. Злочини вражають зухвалістю та жорстокістю. Широкого розповсюдження набула взаємодія злочинного світу з урядовими особами і структурами, в тому числі з працівниками міліції, прокуратури і Служби Безпеки України. Це дає змогу демонструвати свою силу і можливості. Небезпека чатує на родини правоохоронців, які затримали ту чи іншу злочинну групу. Доводиться працювати як на війні.

Президент Кучма застеріг прокуратуру і правоохоронні органи, щоб вони не заспокоювали ні себе, ні громадськість цифровими показниками щодо ліквідації злочинних угрупувань. Бо за цими словесними успіхами криються дрібні злочини, коли „три п'янички зібралися і обікрали сусіда“. Або підлітки протягом місяця грабують комерційні кіоски, бо ні батьки, ні вони самі неспроможні задовольнити свої елементарні потреби. Звичайно, сказав Л. Кучма, це також злочини і з ними треба боротися, але в отих цифрових звітах переважна більшість затримань саме отаких злочинних груп. „Але хіба ж про них мов?“ — запитує Президент. — „Хто може мені пояснити, чому ми не спромоглися ліквідувати жодної з крупних ракетирсько-мафіозних банд, які розподілили зони впливу і контролюють Київ, Донецьку, Дніпропетровську, Одеську, Львівську області і Крим“. Найбільшу тривогу у Президента викликає той факт, що цей вплив вони поширили на всі міста і містечка і вже почали добиратися до села.

Відповідальність за боротьбу з мафією Президент поклав на першого віцепрем'єр-міністра України Євгена Марчука, міністра внутрішніх справ Володимира Радченка, голову Служби Безпеки Валерія Малікова і генерального прокурора Владислава Дацюка.

Через те, що правоохоронні органи не поставилися до організованої злочинності як до сили, що становить дійсну загрозу національній безпеці, мафіозні клани мають шансу взяти під контролю державу владу. Тіньовики глибоко проникли і в економіку України. Поза банками обертається 94 трильйони карбованців, що перевищує 40 відсотків всієї валюти в обігу. І ніхто не знає, де ці гроші і хто їх власник. А раз ці гроші обертаються поза банками, то вони обслуговують товарообмін, якого не можна оподаткувати. Отже Національний Банк України не має змоги контролювати ситуацію на грошовому ринку. Це означає, що стабілізуючі заходи Національного Банку можуть бути в будь-який момент зірвані. Це особливо небезпечно у зв'язку з натупним провадженням грошової реформи, вважає Л. Кучма. За його словами, „злочинні організації розпочали таємну боротьбу за контролю над банками, що надає їм можливість відмивати величезні суми грошей“. Зростає шахрайство у забезпеченевих і трастових компаніях, шириться контрабанда і навмисне „банкрутство“. Уже сьогодні стоїть питання, хто контролює фінансові трансакції в державі.

(Закінчення на стор. 3)

ЦІНИ ЗРОСЛИ У П'ЯТЬ РАЗІВ

Київ (Р. Р.). — Тут 26-го січня відбулася пресова конференція міністра енергетики Вілена Семенюка, який повідомив, що найближчим часом зростуть ціни на електроенергію.

У вівторок, 31-го січня, ведучий українських телевізійних новин підтвердив ці прогнози: від 1-го лютого громадяни України платитимуть за використання електроенергії, ґазу, води, за побутові послуги і проїзд у міському транспорті в п'ять разів більше. Нове підвищення цін відрізняється від попередніх тим, що цього разу не буде загального підвищення заробітної платні. Якусь підвишку отримають тільки малозабезпечені верстви населення.

Необхідність підвищення цін на проїзд і все інше пояснюється тим, що сьогодні електроенергія та інші види послуг продаються в багато разів дешевше від собівартости.

Недавно Кабінет Міністрів України і Національний Банк України ухвалили постанову про вилучення з обігу купонів куп'юрами по 100 і 200 карбованців. З 1-го лютого формування роздрібних цін і тарифів, а також усі розрахунки у первинних облікових документах здійснюватимуться в сумах, що дорівнюють 500. Купони куп'юрами 100 і 200 карбованців до 15-го березня є обов'язковими до приймання при здійсненні всіх видів оплати, незалежно від форм власности. Банки зобов'язані приймати від громадян безперешкодно та без обмежень купони на суму 100 і 200 карбованців для обміну їх на купони вищого номіналу.

Ізраїль хоче відгородитися від палестинців

Єрусалим. — В середу, 1-го лютого, комісія міського планування ізраїльської столиці схвалила плян будівництва нового житлового району у східному Єрусалимі. Всього там має бути збудовано до 6,500 будинків. Територію, відведену для цього будівництва, Ізраїль відвоював від Йорданії у висліді Шестиденної війни 1967 року.

У відповідь на це рішення палестинські лідери заявили, що Ізраїль грубо порушує умови мирного договору і Палестинська визвольна організація ніколи не погодиться на це. Як відомо, палестинці хочуть зробити східний Єрусалим столицею своєї майбутньої незалежної держави.

Того ж дня, у середу, виступаючи на з'їзді фармерів, прем'єр-міністер Їцак Рабін повідомив, що уряд має намір прискорити „процес розділу“ між Ізраїлем і палестинською автономією, а на місце палестинських робітників запросити в країну чужинців. „Замість палестинців з ножами за пазухою я волію бачити в Ізраїлі таїляндців чи інших закордонних робітників. Ми не можемо більше залежати від палестинської робочої сили“, — підкреслив прем'єр Ї. Рабін.

РОСІЙСЬКИЙ УРЯД НАКАЗАВ АРЕШТУВАТИ Д. ДУДАЄВА

Москва. — Генеральна прокуратура Російської Федерації видала наказ арештувати президента Чечні Джохара Дудаєва. Його, відданого патріота своєї батьківщини, звинувачують у зраді „родіни“, тобто Росії з її загарбницькою, експансіоністською політикою.

Тим часом московське інформаційне агентство ІТАР — ТАСС оприлюднило зміст телефонічної розмови Д. Дудаєва з представниками опозиційних партій Азербайджану. Між іншим, чеченський лідер сказав: „Росія, цей колос на глиняних ногах, повинна бути зруйнована зусиллями всього світу, і саме молодим воякам наших кавказьких гірських народів випала місія захитати Росію і завдати їй болючих ударів“.

МІністер закордонних справ Чечні Шамсетдін Юсеф, який тепер перебуває з візитою у Туреччині, сказав в інтерв'ю для місцевих газет, що президент Д. Дудаєв не має наміру переносити бойові дії на російську територію, бо поважає міжнародні угоди і зобов'язання. Ш. Юсеф підкреслив, що скільки б російські засоби масової інформації не впевняли, нібито незалежности Чечні хоче тільки її керівництво, насправді свобода республіки від московського рабства є метою всього чеченського народу.

Президент Інгушетії Борис Агапов заявив на пресовій конференції, що „російський уряд намагається розсунути межі конфлікту в Чечні і спричинити воєнну кризу в усьому Північному Кавказі“.

ЧЕРНІГІВЩИНА. — Президент України Леонід Кучма взяв участь у відкритті на Чернігівщині першого в світі підприємства з утилізації та перероблення звичайної зброї. Підприємство створене Урядом України спільно з американською компанією „Alliant Techsystems“. Підприємство має початковий контракт на демілітаризацію 220,000 тонн боєприпасів, а в майбутньому тут щоденно здійснюватиметься обробка 1,500 одиниць знарядів вагою 4-5 тонн. Відкриття цього підприємства дасть змогу Україні перетворити застарілі боєприпаси на продукти для продажу, а отримані гроші спрямувати на розвиток економіки, а також зменшить число безробітних.

ЗАПУСНА ЗАБАВА ООЛ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Місцевий, 7-ий Відділ Організації Оборони Лемківщини влаштовує запусну забаву у суботу, 11-го лютого, в Українському Народному Домі, 90-96 Фліт вул. Гратиме оркестра „Мрія“. Початок о год. 9-ій вечора. Вступ — 10 дол. У справі замовлення столів слід телефонувати на числа (201) 458-0018 або (201) 451-4376.

РОСІЯНИ ВЕДУТЬ ПІДРИВНУ РОБОТУ В УКРАЇНІ

Київ (Р. Р.). — Тут 27-го січня в газеті „Київська Правда“ надрукований депутатський запит голові Верховної Ради України Олександрові Морозові. В документі група народних депутатів України вимагає доручити Генеральній прокуратурі та Службі Безпеки України перевірити законність діяльності на території України відділів закордонних політичних організацій, як, наприклад, Партія національного єдінства (ПНЄ), центр якої міститься у Москві. Відділи ПНЄ ведуть підривну роботу проти України на українській території.

Народні депутати України у своєму запиті розповідають, що в документах ПНЄ, які конспіративно поширюються в Україні, сказано, що ПНЄ „має готові механізми повномаштабного захоплення валди“ в окремих регіонах колишнього СССР, веде „цілеспрямовану титанічну працю для повалення існуючого режиму“, інтенсивно шукає контактів в регіональних структурах Спілки Офіцерів, в армії, міліції, службі безпеки, „в тому числі й на найвищому рівні“. ПНЄ формує робочі дружини та інші силові структури, спроможні „у вирішальний момент взяти на себе командування підрозділами, у яких вони служать“. Московська ПНЄ проводить цю акцію під девізом „Якщо вже нам судився бій, то він буде смертельний“.

Документи, поширювані в Україні, свідчать, що ПНЄ поклала на шахтарів Воркути функції „Центрального страйкового комітету на момент майбутнього загального політичного страйку, плянує укласти угоду з Донбасом і Криворіжжям про координацію своїх страйкових дій та об'єднати ці зусилля з Чорноморською фльотою“.

Відомості про завербованих людей передається у Москву. Особливе значення надається вербуванню провідників на поїздах, які возять пасажирів до Москви. Це дає змогу безплатно перевозити в колишні республіки летючки, газети та інші документи ПНЄ.

„Оскільки задекларовані цілі та методи праці ПНЄ містять ознаки підриву національної безпеки і наміри насильницької зміни нашого дер-

(Закінчення на стор. 3)

Колишні керівники ООН виключені з церемоніялів

Ню Йорк. — У вівторок, 31-го січня, генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Бутрос Бутрос-Ґалі вирішив, не запрошувати своїх попередників, колишніх генеральних секретарів на святкування 50-річчя створення ООН, що їх обходитимуть цього року.

Таке рішення зроблено мабуть для того, щоб оминути будь-які непорозуміння чи сутички з Вашінгтоном чи Департаментом юстиції у зв'язку з особою Курта Вальдгайма, якому заборонено в'їзд до ЗСА. Не меншимвірним на таке рішення було настоювання Центру Симона Візенталя у Лос Анджелесі, який ще в листопаді минулого року розпочав свої заходи у цій справі.

К.Вальдгайм, по національності австрієць, що на становищі генерального секретаря ООН урядував від 1972 до 1981 року, але за свою службу під час Другої світової війни у військовій частині, котру звинувачували у воєнних злочинах на Балканах, йому заборонено в'їзд до ЗСА, не зважаючи на те, що він особисто до воєнних злочинів не був причетним. Довідавшись минулого тижня про це рішення, К.Вальдгайм сказав, що святкуватиме цю річницю в Австрії, при чому підкреслив, що половину свого професійного життя віддав праці ООН і справам миру, тому не хоче бути в центрі суперечок, „тим більше коли вже зясовано, що оскарження проти мене були безпідставними“.

Джо Сіялс, речник генерального секретаря ООН повідомив, що виключені від урочистостей святкувань також і колишні президенти Генеральних асамблей, котрих обирають кожного року.

Військова делегація ЗСА відвідала Україну

Київ (Р. Р.). — Пресова служба Міністерства Оборони України повідомила, що група Департаменту оборони ЗСА, очолювана асистентом секретаря оборони ЗСА Джаном Роберто, провела в Україні консультації з метою пошуків шляхів найефективнішого використання грошей виділених Урядом ЗСА на ліквідацію стратегічної ядерної зброї в Україні.

Українські та американські військові фахівці обговорили проблеми постачання в Україну спеціального обладнання, проблеми зберігання компонентів рідкого ракетного палива, для чого за допомогою ЗСА споруджується спеціальний об'єкт у селі Шевченкове біля Харкова.

Комітет державних нагород України приймає книги

Київ (Р. Р.). — Газета „Голос України“ помістила повідомлення, що Комітет державних нагород України до 1-го квітня приймає праці та підручники на здобуття державних нагород 1995 року в галузі науки і техніки.

Державні нагороди присуджуються: за основні дослідження в галузі гуманітарних, природничих і технічних наук, які забезпечують прискорення економічного та соціального розвитку країни, сприяють виходові української науки і техніки на рівень передових світових досягнень; за випрацювання та впровадження нових прогресивних видів техніки, матеріялів і технологій, які за своїми показниками не поступаються кращим подібним у вкраїні і світі; за створення ресурсозберігаючих та екологічно чистих виробництв; за оригінальні науково-технічні праці у будівництві; за кращі підручники для студентів вищих шкіл та середніх загальноосвітніх і професійних шкіл.

До розгляду приймається наукові праці та підручники, якщо вони опубліковані в пресі не менш як за рік до представлення на нагороду, а праці в галузі техніки і технології — після прийняття їх у виробництві. Група, яка кандидує на здобуття нагороди, повинна включати лише основних учасників праці, не більше вісьмох осіб, творчий внесок яких у її виконання був вирішальним.

Висунення і представлення наукових праць на здобуття державної нагороди України здійснюють установи Академії Наук України, Української Академії Аграрних Наук, Академії Медичних Наук, Академії Педагогічних Наук, Академії Правних Наук, президіями інженерних та наукових товариств, колегіями міністерств, державних комітетів і департаментів України, радами науковців та науково-технічних працівників інститутів, об'єднані, підприємств та організацій.

Підручники представляє колегія Міністерства Освіти України. Праці приймаються для розгляду і консультацій щодо їх висунення у Комітеті державних нагород України в галузі науки і техніки при Кабінеті Міністрів України під адресою: Україна, 252196, Київ-196, площа Лесі Українки, буд. 1, кімната 424; телефони: 294-6657, 294-6640.

Голова „Бласко“ нелеґально виїхав до Англії

Київ (Р. Р.). — Тут 28-го січня газети повідомили, що колишній президент Акціонерного Судоплавного Концерну „Бласко“ Павло Кудюкін 23-го січня виїхав з Одеси до Москви, але в списках пасажирів його прізвища не було. Слідство встановило, що він вилетів під іменем якогось Науменка. З'ясовано також, що Кудюкін з родиною 26-го січня вилетів з Москви до Англії під фальшивими документами.

Заступник генерального прокурора України Володимир Шевченко за три дні перед зникненням Кудюкіна порушив проти нього карну справу і підписав дозвіл на арешт Кудюкіна.

За словами В. Шевченка, про майбутній арешт Кудюкіна знало тільки кілька осіб, тому Кудюкін про це не міг довідатися. Але минулого тижня група ревізорів Генеральної прокуратури виїхала за кордон для перевірки закордонних рахунків АСК „Бласко“. Заступник прокурора вважає, що Кудюкін про це міг довідатися і зник скориставшись пашпортом одного із своїх колишніх заступників. В. Шевченко відкинув звинувачення, що прокуратура зумисне затягнула слідство, щоб дати змогу Кудюкіну втекти. Шевченко вважає, що привласнення грошей ще треба довести, а виїзд під чужими документами, вже доведений злочин. Отже тепер Кудюкіна можна арештувати і рано чи пізно це станеться, вважає прокурор.

В АМЕРИЦІ

ВІДЧУВАЮЧИ ЧИМРАЗ більший опір зі сторони Конгресу для того, щоб схвалити негайно конечну фінансову допомогу для рятування економіки Мехіко, президент Билл Клінтон у вівторок, 31-го січня, вирішив діяти методою, котра не потребує санкцій Конгресу. Він уживаючи президентський авторитет у випадках наглої потреби, зорганізував 20 біл. дол. вартости позичок і позичкових ґарантій від ЗСА, 17.8 біл. дол. від Міжнародного валютного фонду і 10 біл. дол. від Банку міжнародних розрахунків.Полагодження цієї скрутної ситуації таким способом мало негайні корисні наслідки на біржах довкруги світу, що відразу зміцнило та піднесло вартість мехіканського пеза.

ПОЛІТИКА УРЯДУ президента Билла Клінтона щодо стосунків з Китаєм, яка базувалася радше на поняттю взаємного спілкування у протилежності до ізолювання, потерпіла ще одну поразку, бо у звіті відділу Державного департаменту про стан людських прав у світі сказано, що Китай за останній рік у цьому напрямку не зробив жодного поступу. І все це після того, як тому вісім місяців Президент наполягав на тому, щоб не вимагати будь-яких передумов від Китаю при відновленні їм торговельного статусу упривілейованої країни.

СЕНАТОР ДЖЕССІ ГЕЛМС, республіканець з Північної Каролайни, який тепер є головою Сенатської комісії закордонних зв'язків і тим самим має куди більші впливи ніж досі, успішно заблокував номінацію Президента кандидатури Роберта Пастора на становище американського амбасадора до Панами. Р.Пастор під час президентури Джиммі Картера був шефом Крайової ради безпеки, нині він є професором політичних наук в Еморі університеті. Покищо з Білого Дому не подали на це становище іншої кандидатури.

КОЛИШНІЙ ГОЛОВА об'єднаних керівників штабів американських збройних сил, а теперішній пенсіонер генерал Колін Повелл останнім часом має клопоти з кореспондентами засобів масової інформації,котрі постійно намагаються дістати від нього особисто відповіді на два питання: до якої політичної партії він себе приділює та чи від даної партії кандидуватиме на президента ЗСА у майбутньому? На перше він минулого вівтірка, 31-го січня, відповів дуже вичерпно, заявляючи, що не приділює себе до жодної партії, бо ціле своє життя військовика придержувався засади бути безпартійним. Коли мова про друге, то він просто не відповідає, а тоді політичні аналітики виходять з усякими припущеннями.

ГУБЕРНАТОРИ СТЕЙТІВ на своїй щорічній конференції у Вашінгтоні впродовж кількох останніх днів широко дискутували над спірним питанням державної допомоги потребуючим. У загальному дійшли до порозуміння, що Федеральний уряд має їм надати більше прав стейтам щодо адміністрування цією програмою, але як і скільки, то важко знайти золоту середину. Одначе всі погодились на тому, що які б зміни не заіснували, вони не повинні погіршити долі дітей..

У СВІТІ

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ страсбурзької газети „Дернієр Нувель д'Альзас“ прем'єр-міністер Франції Едуар Балладюр відверто сказав, що Росія, на його думку, не відповідає критеріям, які є конечними для вступу у Раду Европи. Е. Балладюр заявив, що дії російського уряду щодо Чечні грубо порушують зобов'язання, які Москва взяла на себе в рамках Організації з питання безпеки і співробітництва в Европі.

ВДОСВІТА у вівторок, 31-го січня, міністерство закордонних справ Еквадору офіційно проголосило про припинення вогню на кордоні з Перу. Відтак на пресовій конференції в Кіто, еквадорській столиці, виступив президент країни Сіксто Дуран-Балєн. Він повідомив, що досягнуто домовлення з керівниками Перу про тимчасову відмову від бойових дій. Обидві сторони конфлікту погодилися взяти участь у зустрічі, яка найближчими днями відбудеться у Бразилії і має своєю метою пошук способів політичного врегулювання збройного конфлікту.

У ВІВТОРОК, 31-го січня, Латвія стала 34-им членом Ради Европи. Під час дебат виступив голова російської Ліберально-демократичної партії Владімір Жириновський, який перебуває у складі делегації Росії. Він знов обстоював потребу повернення Росії до стану „єдіной і нєделімой“ імперії. В. Жириновський сказав, нібито Рада Европи, прийнявши Латвію, „перешкоджає нормальному розвиткові цієї країни, яка прагне до возз'єднання з Росією“. У відверто шовіністичному дусі В. Жириновський принизив латишів, сказавши, що їхня республіка „закінчується за годину їзди автом і тому там можна обійтися без литовської мови“.

В ПОНЕДІЛОК, 30-го січня, в центрі альжирської столиці вибухнуло авто-бомба. Самовбивця, що сидів за кермівницею наповненого вибухівкою авта, спрямував його просто в будинок поліційного управління. У висліді вибуху загинуло 42 особи, понад 260 дістали поранення. Шестиповерховий будинок зазнав значних зруйнувань. Спеціялісти припускають, що в авті було щонайменше 100 кілограмів вибухівки. Президент Альжиру Лямін Зеруаль, прибувши на місце події, заявив:„Такими нелюдськими злочинами ісламські фундаменталісти хочуть зруйнувати владу в країні“.

З ПОГРОЗОЮ БОЙКОТУВАТИ призначені на весну цього року президентські вибори у Франції виступило Національне об'єднання захисту власників цінних російських паперів. В органі-зацію входить 17,000 французів, предки яких були власниками царських кредитів і збанкрутували після повалення більшевиками царського устрою в Росії. Відмовою взяти участь у голосуванні об'єднання має намір домогтися компенсації.

МОСКОВСЬКЕ агентство ІТАР—ТАСС повідомило, що американський журнал "Плейбой" у своєму березневому числі вмістить інтерв'ю з російським політиком-екстремістом Владіміром Жириновським. Між іншим, він і на цей раз не втримався, щоб не вилляти відра помий на ЗСА і теперішню Адміністрацію. На думку В. Жириновського, президент Билл Клінтон „увійде в історію як один з тих, з кого почнеться занепад Америки“. Не обійшов увагою В. Жириновський і Першу лейді, сказавши, нібито вона "втручається у справи" чоловіка. Американська журналістка Дженіфер Гулд, яка брала це інтерв'ю, зізналася, що „ще ніколи не піддавалася таким наглим сексуальним домаганням“, як під час розмови з лідером російських лібералів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Б'ємо на сполох!

Знаємо добре з досвіду, що наші читачі рідко читають різні звернення чи заклики, які появляються на сторінках преси, уважаючи, як правило, що вони нецікаві, а звичайно ще і зв'язані з проханням зложити гроші на якусь певно означену ціль.

Так було, може, і з останнім зверненням до читачів „Свободи", що його ми містили на першій сторінці та ще і повторюємо, за підписом Екзекутиви УНС.

Але тут справа, однак, дуже поважна і вимагає таки уваги всіх читачів наших видань. Тому і в сьогоднішній редакційній статті ми дозволили собі на алярмуючий заголовок, бо тут справді треба бити на сполох, коли загрожена правильна поява наших двох видань, з приводу підвишки поштових оплат, що увійшли в життя з днем 1-го січня цього року.

Коли цієї підвишки, може, не відчувається так дуже у приватному житті, бо оплата одного звичайного листа піднеслася тільки на три центи, — це ще не робить великої прогалини у пересічному бюджеті. Коли, однак, ідеться про висилку поштою тисячів примірників газети, — підвишка, як подає Екзекутива УНС, збільшить кошти видавництва за пересилку газет на 110,000 дол. річно, а це вже не дрібниця.

Хоча УНС, як й інші неприбуткові організації, вніс з цього приводу протест до поштового уряду, це небагато допомогло, бо підвишка увійшла в життя і обтяжує тепер сильно бюджет УНС, що вже і без того б'ється з труднощами, коли йдеться про видавничу ділянку. Це було і причиною, що на 31-ій Конвенції вирішено було минулого року підвищити передплату на газети. Важко тепер в так короткому проміжку часу вдруге підносити ціну наших видань і тому, щоб не треба було Екзекутиві братися до драстичних і прикрих у наслідках потягнень, — редакції мусять бити на сполох.

Ми повні надії, що наші читачі, зрозумівши ситуацію, добровільно, але чисельно будуть складати тепер пожертви на пресовий фонд „Свободи" і в цей спосіб допоможуть її втримати щоденником. Декілька долярів, які сьогодні треба видати на один сніданок чи один квиток до кіна, — це справді не така то й велика жертва. Але коли таку суму зложив би кожний читач, — ми б не потребували боятися, що наше найстарше українське видання в світі може тепер, після сто років, в яких було стільки читачів та прихильників (а якщо і були, то їхня життєва стопа була куди нижча, як сьогодні наша) через економічну кризу може „скоропостижно" померти.

Підвишка цін — це явище сьогодення в цілому світі. Вона видна на кожному кроці також тут, в одній із найбагатших країн світу — ЗСА і ми приймаємо її як „малюм нецессаріюм", навіть не обурюючись. Пригадаймо собі „давні добрі часи", коли вступ до кіна коштував 25 центів, а щоденна газета 5 центів. Тепер платимо не вдвічі, а вдесятеро більше за все, що потрібне до життя, а може найбільше вже платимо за друковане слово у порівнянні із роками, коли ми поселилися в цій країні.

Для нас українське друковане слово мусить бути дороге, і ніяка ціна йому не може бути надто висока. Тому треба нам усім, без вийнятку, допомогти тепер у цій черговій економічній кризі, що зустріла нас, як багато інших. Б'ємо на сполох і віримо, що читачі відгукнуться!

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Володимир Звіглянич

ФАШИЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОГО РЕЖИМУ В РОСІЇ

II

У цей же час готується секретне засідання Ради Безпеки Росії, яке й приймає 8 грудня рішення про воєнні дії у Чечні. Головний охоронець конституції цю ж конституцію і порушив. Знову аналогії з режимом Гітлера очевидні. До цього слід додати ще розгнуздану брехню про чеченські події у державних засобах масової інформації, нас-туп на єдине вікно правди у Росії — незалежне телебачення та його шефа Малашенка. А якщо хто бачив напівбожевільні очі п'яного Грачова, який в інтерв'ю програмі „Время" обзивав голову комітету з проблем оборони та безпеки Державної Думи Сергія Ющенкова, а радника Єльцина з питань прав людини, вірогідного кандидата на Нобелівську премію миру, Сергія Ковальова „ворогом Росії" за правдиве відображення подій у Чечні, тому стає абсолютно ясно, що фашизація режиму у Москві наближається до кінця. Це стосовно внутрішніх передумов фашизації російської політики.

Чеченська криза ніколи не набрала б такого трагічного забарвлення, якби не мовчазна підтримка Заходу, перш за все ЗСА та Німеччини. Важко собі навіть уявити, що було б, якби до таких дій вдався режим Брежнєва чи бодай Черненка. Західні засоби масової інформації були б переповнені статтями про звірства мілітарної надпотуги у крихітній гірській республіці, що жадає незалежности і ніколи не була російською територією. Напевне відбулися б безліч конференцій на цю тему, ООН прийняла б резолюцію засудження тощо. Нині нічого такого нема. Тільки Олена Боннер героїчно намагається довести американському Конгресові, що є цінності, вищі за демократію та демократично обраного президента. Це є права людини та найперше право на життя і незалежність.

Але американська Адміністрація з самого початку обрала дивний шлях. Події у Чечні були оголошені „внутрішньою" справою Росії, Клінтон обмежився млявою заявою про людські жертви серед цивільного населення, а Кристофер мирно розмовляв з Козиревим у Женеві саме тоді, коли надпотужні бомби дійшли до підвалу колишнього обкому у Грозному та вбили десятки російських же полонених.

Гельмут Коль, хоча й назвав події у Чечні „суцільним божевіллям", однак кілька днів пізніше запевнив Єльцина у своїй прихильності до його політики. Кому охота втрачати російський газ та занапастити вкладення в Росію?

Клінтон не є спеціялістом з зовнішньої політики. Фактично російський канал відданий на поталу заступникові Крістофера, Толботтові, великому прихильникові поета Тютчева, шовініста, який писав що „Россию умом не понять и аршином общим не измерить". Буквально слідуючи цьому заповітові, Талботт проводить у Державному департаменті ідею про „особливі" стосунки ЗСА та Росії, про що п'яний Єльцин похвалявся під час своєї останньої візити до Вашінгтону минулого вересня. Аргументи американців: треба зберегти цілісність Росії за будь-яку ціну, якщо вона розпадеться, то виникне загроза ядерної війни. Я зазначу, що попри цілісність Росії, ця цілісність є позірна та тепер може втриматися лише завдяки зусиллям каральних органів КГБ, зокрема його слідчого відділу та майбутнього центру ФСК на північному Кавказі, другого після Москви. Треба наглядати за нафтою у тому реґіоні та тримати місцеві амбіції під контролем. Тому цілісність Росії аж ніяк не є запорукою її демократичности. Навпаки, тепер підтримка цілісности Росії еквівалентна перетворенню її у націо-шовіністичну державу з претенсією на „особливу" ролю всюди і за будь-яких обставин, чи то здійснення „миротворчих" функцій на терені колишнього СССР, чи питання про НАТО тощо.

Не витримує критики й інша теза американської політики стосовно Росії, те, що без підтримки Єльцина його замінить шовініст-націоналіст. Але це буде й при підтримці Єльцина. Як виявилося, він є людиною без принципів, яка переступила моральну заповідь „не убий" у 1993 році, буквально напилася крови і тепер діє під впливом свого найближчого оточення з органів КГБ. З цього випливає, що тезу на збереження цілісности Росії треба замінити тезою її дезінтеграції та перетворення федерації на конфедерацію. Це неминуче відбудеться, хочуть цього американці, чи ні. Невже хтось сумнівається у тому, що Росія тепер є імперія і що вона мусить розпастися як розпався СССР? Просто можна прискорити цей процес, а можна намагатися продовжити існування Росії в її теперішньому стані. Очевидно, це тепер і роблять американці. Виникає питання — чому?

(Закінчення буде)

Д-р Олег Волянський

„УКРАЇНЦІ, ЩО ВИ СВЯТКУВАЛИ?"

„Народне Здоров'я", газета, що її видає Українське Лікарське Товариство у Львові, помістила під поданим угорі заголовком статтю у виданні за листопад 1994 року. 7-го і 8-го листопада 1994 року Україна гучно відсвяткувала чергові роковини Жовтневої революції. Автор статті доцент Б. Винниченко, коментуючи цю подію, каже: „Ми не маємо права забувати, як комісари у шкіряних куртках розстріляли 300 юнаків-гімназистів під Крутами, про штучний голод 1932—33 років, про людей, що стали жертвами енкаведистів. Так з приводу чого ж ми святкували 7—8-го листопада 1994 року, після трьох років своєї незалежности? Це ще одна трагедія українського народу. Трагедія у тому, що ми, живі, стали дволичними по відношенню до мертвих, до жертв ленінізму, сталінізму, комунізму".

Сумно, що такі „святкування" відбувалися подекуди, навіть у Львові. Правда, Микола Горинь у своєму виступі на телевізії, як голова львівської обласної адміністрації, сказав, що святкувати 7—8-го листопада — „це аморально", але це було сказано запізно. Значна частина мешканців Львівщини, дотримуючись букви закону, не вийшла до праці у ті робочі дні, тим самим солідаризуючись із комуністами. На жаль, у цьому числі були й колективи медичних закладів і установ. Коли заступник головного лікаря 2-ої міської лікарні д-р В. Гнатюк потелефонував до обласного управління охорони здоров'я і питався, що робити, дістав відповідь — „відпочивати". Лише на власне ризико головний лікар 2-ої міської лікарні д-р В. Крищишин зарядив працювати та іґнорувати це урядове розпорядження.

У листопадовому числі „Народного Здоров'я" знаходимо також декілька інших цікавих статтей і вісток. Ми довідуємося, що здійснюється ідея створення пам'ятника „народному професорові" д-рові Маріянові Панчишинові у майстерні скульптора В. Гурмака; читаємо про діяльність фізкультурно-патріотичного клюбу „Позір", що існує біля Українського Лікарського Товариства. Цей клюб зорганізував „Похід Пам'яті" по містах шпиталів УПА Сколівщини, спільний похід з Українським Січовим Союзом на Маківку і „Естафету Пам'яті", присвячену 50-річчю трагічної смерти визначного українського лікаря, письменника-патріота Юрія Липи. Цікава є стаття академіка Б. Білинського про 210-річчя Львівського Медичного Інституту, а також стаття д-ра Павла Пундія, нашого українця зі ЗСА, про опіку Митрополита Андрея Шептицького над народним здоров'ям, під заголовком „Тим тривкіші підвалини, чим довше вони будовані".

У газеті також маємо річні звіти різних секцій Українського Лікарського Товариства, як, наприклад, „Кваліфікаційно-кадрової", „Лікувально профіляктичної", „Історико-архівної" та „Комісії зв'язків з іншими товариствами".

Зворушливим є повідомлення про створення нового доброчинного фонду „Дитяча Надія". Тому що економічна ситуація в Україні не дозволяє Урядові нашої держави забезпечити задовільно бюджетові потреби Львівської Обласної Дитячої Лікарні, зокрема в ділянці онкогематології та імунології, праця лікарні є у значній мірі залежна від приватної допомоги різних організацій та приватних осіб. Ініціятором фонду „Дитяча Надія" став І. Тимоць, син якого помер на левкемію. Автори статті просять читачів підтримувати цей фонд і подали телефон у Львові: 42-84-96.

Дві сторінки газети присвячені проєктові Етичного кодексу лікаря. Цей кодекс починається „Присягою лікаря", що, між іншим, каже: „Присягаю служити життю людини від моменту її зачаття". Згадати треба і про статтю, написану з нагоди 10-ліття катедри терапевтичної стоматології при Львівському Медичному Інституті та про її корисну діяльність для добра населення Західньої України. Катедра стоматології створила філії у Луцьку, Ужгороді, Дрогобичі та плянується відкриття філії в Тернополі. У газеті знайдемо також короткі статтейки на медичні теми, наприклад, „Діябет — реальна загроза" та „Психічне здоров'я — наша проблема".

„Народне Здоров'я" робить корисну працю для населення України, продовжуючи традиції „Народного Здоров'я", що виходило у Львові перед Другою світовою війною. Нині, однак, як і вся українська преса в Україні, ця газета знаходиться у скрутній економічній ситуації. Це ми бачимо відразу по кепській якості паперу та дрібненькому, невиразному друкові. Тому заінтересовані особи, зокрема лікарі, мають нагоду підтримати матеріяльно цю важливу газету, посилаючи свої датки на руки д-ра Павла Пандія, архіваря Українського Лікарського Товариства Північної Америки, на адресу: Dr. Pavlo Pundy, M.D. 1712 N. Oak Park Ave., Chicago, Ill. 60635.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Галина Колесса

В УІА відбулося відзначення 100-річчя Б. Лятошинського

3-го січня ц.р. минуло 100 років від дня народження славного українського композитора, основоположника української сучасної музики Бориса Лятошинського (1894/95-1968). Цій даті був присвячений концерт з його камерних творів, який відбувся у суботу, 28-го січня, в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

Творчість Б. Лятошинського, одного з найвизначніших слов'янських симфоністів-новаторів XX сторіччя, якого вважають найвагомішим неросійським композитором доби Шостаковича — це реакція на навколишній світ непересічної особистости, яка пережила епоху перелому століть, дві світові війни, різні політичні строї, трагедію сталінізму, це — філософська глибина, внутрішні протиріччя. Шукаючи себе, композитор звертався до різних стилів і засобів музичного виразу, вдаючись при тому до сміливого новаторства, яке переслідувалося, та створюючи високоякісні взірці музики світового рівня. Тут і романтизм, й імпресіонізм, і атональна музика. Багатобарвна палітра таланту Лятошинського обіймає безліч жанрів: симфонічний, оперовий, камерно-інструментальний, вокальний, музику до драматичних спектаклів і кінофільмів.

Вищезгаданий концерт в УІА, що проходив в серії "Музика в Інсититуті", представив слухачам камерно-інструментальну та вокальну сторінки творчости композитора. Виконувалися твори, написані в різні періоди — в 1920-их роках та під час Другої світової війни.

До останніх належить фортепіяновий цикл "П'ять прелюдій", оп. 44, написаний в 1943 році. У прелюдіях використано тематику українських народних піснень, серед яких — "Ой запив козак, запив", "Ой буду я ждати" та інших. Композитор застосовує цікавий принцип: для поглиблення настрою і поетичної суті пісень він вносить творчі зміни у фольклорний матеріял — ладово, ритмічно, гармонічно його переобарвлює, а навіть часами доповнює новими зворотами, що додає даним творам більше динамізму. "П'ять прелюдій" прозвучали у виконанні піяністки Юліяни Осінчук, яка особливо добре передала драматично-експресивний аспект циклю.

Переважна кількість обробок українських народних пісень для голосу і фортепіяну написана в 1940-их роках. В них все ж відчувається мислення Лятошинського-симфоніста: тут і драматургічна закінченість, і високо емоційний рівень звучання, і драматизація матеріялу, яка часами доходить до трагедійности, і, що звертає на себе увагу — варіянтна видозміна поліфонізації куплетів у фортепіяновій партії. Оксана Кровицька, сопрано, в найменших деталях передала психологічні нюанси пісень "Ой у полі тихий вітер віє", "Ой, вербо, вербо", "Зашуміла ліщинонька" та інших, майстерно зміняючи колір звучання в залежності від потреби художнього образу ("Ой піду я до млина", "Ой маю я чорні брови"). Захоплююче звучало її живуче піяніссімо. Партію фортепіяну в обробках пісень виконала Юліяна Осінчук.

У концерті прозвучала також Соната для скрипки і фортепіяну, оп. 19, яку ми вже не раз чули у цьому ж виконанні Олега Криси (скрипка) і Татьяни Чекіної (фортепіяно): в УІА в 1989 році, в Карнеґі Голл в 1990-му, на звуковій касеті О. Криси, тощо. Соната написана в 1926 році, в період становлення стилю композитора. У цьому творі виразно проявляється новаторство Лятошинського, складність його музичної мови і ритмічної фактури. Головний музичний образ наскрізь "пронизує" тричастинну будову емоційно-романтичної композиції, що відображає дух свого часу.

Програма концерту завершилася Фортепіяновим тріо, оп. 7, написаним в 1922 і передагованим у 1925-му роках. Виконавці—Микола Сук (фортепіяно), О. Криса (скрипка) і віольончеліст Володимир Пантелеєв, який замінив раніше оголошену Наталію Хому, "передавали" один одному мелодичні лінії інтонаційно виразних тем, від початку твору будуючи єдину і чітку драматургічну лінію. Повільна частина, глибока і прониклива, навела нас на меланхолійні роздуми, які змінилися вольовою життєрадісною темою фіналу, в якій впізнали ми переможну тему першої частини. Глибокий звук Миколи Сука підкреслював насиченість фортепіянової структури, діяпазоном звучання об'єднуючи мову трьох інструментів в єдине ціле.

Концерт до 100-річчя Бориса Лятошинського був попереджений коротким вступним словом диригента Вірка Балея і спогадами учня Б. Лятошинського, відомого композитора Леоніда Грабовського.

На жаль, на відміну від попередніх концертів серії "Музика в Інституті", того вечора нотаток до програми не було. Варто було б у майбутньому подбати про такі нотатки, що у значній мірі облегчило би сприйняття слухачами складної музики.

Марія Храплива

РЕСПУБЛІКИ СЕРЕДНЬОЇ АЗІЇ В ПОШУКАХ ІДЕНТИЧНОСТИ

III

У столиці живе 77% некиргизького населення, а місцевих людей не прописують. Молоді люди збунтувалися і по закінченні шкіл не хочуть вертатися додому, а будують собі доми на окраїнах Бишкеку. Вони є проти комуністів і хочуть, щоб держава була народна. До Комуністичної партії належать переважно старші люди і вони є добре зорганізовані. Є кілька партій правого напрямку. Ще 1990 року впроваджено закон про державну киргизьку мову, яку треба вживати в державному управлінні. Росіяни протестують, мовляв, це „забагато незалежности". Вони всі є на керівних постах в індустрії та уряді і не перестають мріяти про відновлення Совєтського Союзу. Вони теж домагаються подвійного громадянства, проти чого киргизи виступають, мовляв, це є протиконституційне. На зустрічі з Козиревим Акаєв не обіцяв йому цього. Президент впровадив у травні минулого року національні гроші — сом, на що дістав велику поміч від Монетарного Фонду в нагороду за демократію в державі.

Гористий терен Киргизстану не надається під управу ріллі, але є подостатком води, чого нема в інших республіках, яку використовують на продукцію гідроелектричної енерґії. З природних багатств є там невеликі поклади золота і рідкісних металів. За совєтських часів видобували там уран і радіоактивні відпадки часто валялися відкриті, вода їх змивала і творила радіоактивні болота, по яких ходили люди і паслася худоба. Тепер лічниці є повні людей, хворих на рака, і дітей, що родяться з ненормальностями.

Киргизстан не є заможна держава, але крім економічних труднощів та інфляції, Акаєв поступово впроваджує ринкову економіку і славиться поміж сусідніми державами, як найбільш успішний у будівництві демократичної, народної системи управління.

ТАДЖИКІСТАН

Територія — 54,019 кв. миль. Населення 5.7 мільйона, в тому числі 65% таджиків, 25% узбеків, 3.5% росіян, 6.5% інших, українців 41,000. Столиця Душанбе, 582,000 мешканців. На чолі уряду є від кінця 1992 р. Імомілі Рахманов.

Таджикістан — найменша, гориста, найбідніша з усіх інших республік. Не має ґазу, нафти ні золота. Має уран, придатний для продукції нуклеарної зброї, та алюміній. Є подостатком води й годроелектричної енерґії. Вирощують бавовну і дещо зерна, а все інше треба спроваджувати. Від Заходу дістали 104 мільйони долярів допомоги.

Таджики — народ неспокійний, неуговтаний. Колективізацію вдалося комуністам запровадити щойно у 30-их роках. Після проголошення незалежности 1991 року президентом став Набаєв. Він оперся на антикомуністичних елементах і на ісламських фундаменталістах. В країні був хаос, суперництво між релігійними, етнічними і політичними фракціями, корупція та занепад економіки. 1992 р. почалася боротьба між комуністами і національним, ісламським рухом, який не був скоординований. Їхні провідники мали більше амбіцій, ніж організаційного хисту. Росія підсилювала заколот, провокувала конфронтації та використала ситуацію для своїх цілей. Під претекстом захисту російськомовного населення проти ісламських „бунтарів" прислала дивізію війська. Ісламці втікали до сусіднього Афганістану і звідтам робили військові набіги. Російські війська бомбили афганські села. 40,000 таджиків опинилися в Афганістані, а 70,000 людей згинуло у тій війні. Узбеки теж помагали комуністам. Прокомуністичні сили зайняли столицю, скасували уряд президента, заборонили ісламську партію, нищили демократів і антикомуністів і привернули владу Комуністичної партії з Рахмановим у проводі. Він цілком оперся на російське військо, як ґарант безпеки, стабільности і охорони кордону з Афганістаном, де опинилося багато його опонентів. Єльцин сказав, що таджиксько-афганський кордон — це кордон Росії. Росія підсилює економічно Таджикістан, який лишився в зоні рубля, а російська мова має статус другої державної мови. Таджикська громадянська війна, що виглядала на втручання ісляму у політику, була властиво приводом до знищення демократичного і національного руху. Росія стала твердою ногою у тому закутку своєї колишньої імперії.

* * *

Підсумовуючи вищесказане, треба ствердити, що із п'ятьох нових республік Казахстан і Туркменістан є найбагатші. а Таджикістан найбідніший. Казахстан і Киргизстан є най більш демократичні й націоналістичні та технологічно роз винені сучасні держави. Туркменістан, Узбекістан і Таджикістан є менше відпорні на заманювання Росії у свої тенети.

Узбекістан є найгустіше заселений, з багатою народною спадщиною, але й найбільш політично домінантний, автократичний, економічно консервативний і менше технічно розвинений.

Щодо запасів нафти Казахстан має їх найбільше у цілому колишньому Союзі. Там є теж найбільші поклади руд різних металів і мінералів.

У Туркменістані є найбільші поклади газу і дещо нафти. Золото має Узбекістан (четвертий у світі), Казахстан і дещо Киргизстан.

Аґрикультура розвинена в Узбекістані і Туркменістані.

Гідроелектричну енерґію має Киргизстан і Таджикістан.

Казахстан є найкраще розвинений, має нуклеарну зброю і є заавансований у сателітній, міжпростірній технології. Академії Наук Казахстану, Узбекістану й Киргизстану мають світової слави математиків й інженерів і є осередками високої технологічної і важкої індустрії та наймають тисячі фахівців.

Як визначають свою ролю президенти тих держав? Назарбаєв (казах) бачить себе лідером нової азійської економіки, Акаєв (киргиз) вважає себе головою азійської Швайцарії, Ніязов (туркмен) — батьком туркменського народу, Карімов (узбек) — правителем, що змушений обставинами вживати автократичні заходи управління, Рахманов (таджик) — визволителем від тиранії ісламської демократії.

64-ий Відділ СУА відзначив своє 40-річчя

10-го грудня 1954 року відбулися установчі збори нового відділу СУА, який згодом отримав число 64.

А рівно через 40 років, 10-го грудня 1994 року, членки відділу та численні гості засіли при святкових столах, прикрашених мініятюрними короваями з пташками, гілками та стрічками, виконаними нашою членкою Ларисою Зєлік. На стіні ми бачили знамениті карикатури, пов'язані з діяльністю відділу, роботи заступниці голови Дарії Костів. Сам вигляд залі надавав святкового настрою для ювілею.

Голова Відділу Ніна Самокіш відкрила наше свято і присутні відспівали „Отче наш". Пом'янула померлих членок за останніх п'ять років. Відтак щиро привітала усіх присутніх, зокрема голову СУА Анну Кравчук, почесних голів СУА Іванну Рожанковську і Марію Савчак, голову Українського Музею.

Числимо 40 років не кількістю часу, а якістю проробленої праці. Були успіхи і деякі невдачі. Приєднано нових членок. „Ми шукали правильної дороги, — каже голова, — ми старалися знайти свою ниву, щоб засіяти її добром, а які були жнива, скаже нам Христя Навроцька, бо протягом десяти років очолювала наш відділ і була однією з його засновниць".

У своєму слові Х. Навроцька подала перебіг проробленої праці. За 40 років багато зроблено, багатьом членкам випадали сміливі завдання, які вимагали великих зусиль.

Ще під час святкування 10-ліття 64-го Відділу Лідія Бурачинська написала: „Коли прочитаєте уважно історію кожної ділянки праці 64-го відділу, то у висліді знайдете в ній тонке відчуття жіночого призначення в громаді. Чи то були культурні почини, чи суспільна опіка, чи увага до дітей і молоді. Це випливало з багатства жіночої душі, що бажала дати свій вклад в життя української громади". Щасливою рукою і з відважними думками зібрала І. Рожанковська ініціятивний комітет, який відразу почав шукати майбутніх членок, у висліді чого скликано установчі збори 10-го грудня. Ними проводила президія: Поля Книш, Евстахія Гойдиш, секретарювала Х. Навроцька. Головою обрано І. Рожанковську, відділ згодом отримав число 64.

Наші перші кроки були спрямовані на поміч залишенцям в Европі: дітям, школам та немічним бабусям. Для здобуття фондів Відділ влаштовував буфети, пікніки та забави. Суспільна опіка була завжди важливою ділянкою. Збирали гроші під церквою і посилали пачки до Бразилії, Польщі, Югославії, родинам політв'язнів в Україні, а після чорнобильської аварії допомагали її жертвам. Влаштовано так званий „голодний обід" на ту ціль і поважну суму передано до Централі.

Відділ допомагав науковим інституціям і перший склав 1,00 дол на катедру українознавства у Гарвардському університеті. Також науковці в Сарселю отримували постійну допомогу аж до завершення 10-го тому енциклопедії. У виховній ділянці влаштовано читання казок для дітей, курси писання писанок, модерних танців, як також, з ініціятиви Х. Навроцької, виставки творчости дітей і молоді, яких відбулося 11-го. З нагоди 1000-ліття Христової Церкви в Україні Дарія Костів піддала ідею конкурсу для молоді, який закінчився виставкою, що мала великий успіх. Поважне місце в мистецькій ділянці займали виставки жіночої творчости, які започаткувала Х. Воєвідка. Відбулося їх 20, з участю 25–30 мисткинь у кожній.

Найсміливішим почином було переведення в життя ідеї Х. Воєвідки — відтворення історичного одягу українки. Кілька членок з ентузіязмом взялися до праці і перший показ відбувся в 1965 році, з нагоди Конвенції СУА. Покази відбувалися в ЗСА і в Канаді, всіх разом було 108. З нагоди 1000-ліття відбулося 13 показів, 100-ий був у Вашінгтоні на 100-літті Національної Ради Жінок і Міжнародної Ради Жінок.

За старанням М. Савчак Відділ взяв участь в програмі „Різдво довкруги світу", у Світовому торговельному центрі в Мангеттені, на якій виставлено за проєктом С. Геруляк сценку „Колядники" (1973 р.) і „Вертеп" (1974).

Культурно-освітня ділянка була дуже багата на літературні вечори, доповіді, відзначування ювілеїв визначних людей в літературі, театрі, в яких брали участь відомі письменники, мистці, журналісти.

Дуже цікавими були цикли доповідей про Митрополита Андрея Шептицького і Тараса Шевченка. Неможливо у короткому звідомленні вичислити все, що діялося протягом 40 років.

Активістки 64-го Відділу СУА (зліва): Х. Навроцька, П. Книш, Н. Самокіш, У. Старосольська

Український Музей втішається особливою опікою 64-го Відділу. Наші членки входять до Управи музею, допомагають як добровольці і складають великі пожертви. На підставі звіту УМ за 1993 рік обчислено, що від 1977 до 1993 року членки Відділу (деякі з чоловіками) пожертвували 240,277 дол, а відділ зложив 8,960 дол. Віримо, що ті датки допоможуть до започаткування перебудови УМ.

Відділ теж підтримує інші фонди — Стипендійний, „Нашого Життя" і репрезентації, на який залишила у своєму спадку св. п. Ірина Щербанюк 20,000 дол. Такою, у сконденсованій формі, є праця довгих років, праця відданих, жертвенних і щораз старших членок. „Хай Бог благословить їх усіми своїми ласками", — закінчила Х. Навроцька.

З черги голова попросила колишню голову Полю Книш, яка прибула з Вашінґтону, до внесення церемоніяльного хліба у формі короваю, на якому 40 пташок символізувало 40 років праці, а гілки — членок-засновниць. Коровай — це артистична робота Лариси Зєлик.

Наталка Соневицька прочитала дотепний вірш з вітаннями і побажаннями, який прийшов зі святковим хлібом.

У своєму привіті голова СУА Анна Кравчук висловила велике признання за надзвичайну працю для української спадщини у відтворенні історичних одягів та виданні карток, саме вони були амбасадорами української культури. Працею для Українського Музею відділ причинився до його розвитку. Чимало членок є і було у проводі СУА. Таке жіноцтво є прикладом до наслідування. „Ви показали нам дорогу, ви стали прикладом для нас усіх. Дякую, що ви є", — закінчила голова СУА і вручила почесну Грамоту голові 64-го Відділу.

І. Рожанковська, перша голова відділу, пригадала, які були обставини, коли постав наш відділ, а також відомі постаті в Окрузі Ню Йорку: св. п. Катерину Пелешок і Іванну Бенцаль. Згадала перші організації нових еміґранок і I-ий Відділ, який приєднав до себе новоприбулих. Може, повториться така ситуація з прибулими тепер з України?

Голова Українського Музею д-р Осип Данко висловив щиру подяку відділові за труд, за жертвенність особисту і збірну, за створення діяльної структури і відповідної моральної атмосфери для його росту. Побажав, щоб у майбутньому не покидала нас наснага до праці.

Черговий привіт склала президентка Національної Ради Жінок ЗСА Ірина Куровицька, яка привітала 64-ий Відділ: „40 років — це безконечний ланцюг праці у різних ділянках. Мільйони годин праці для добра нашого народу". Відзначила один аспект — участь членок Відділу в праці НРЖ І. Рожанковської, М. Савчак, І. Падох і Х. Навроцької. Особливо затямилося святкування 100-ліття Національної і Міжнародної Ради Жінок у Вашінґтоні, в 1988 р. на якому М. Савчак, тодішня голова СУА, влаштувала чудове прийняття і запросила 64-ий Відділ з показом історичних одягів, що донині згадують делеґатки 79 країн світу.

Від Окружної Управи Ню Йорку Надія Савчук привітала 64-ий Відділ і подякувала за багатогранну і жертвенну працю його членок.

Ніна Самокіш подякувала членкам святкового комітету Х. Навроцькій, С. Салдан і Е. Корчинській за підготову нашого свята. Привітала колишніх голів І. Рожанковську, П. Книш, М. Савчак, О. Щурову і Х. Навроцьку, як теж голів і членок відділів — Л. Муґун, Е. Ройовську, А, Безуб'як, Л. Стасюк, І. Чабан, Л. Яців, Л. Фірчук і М. Моцюк. Прочитавши привітання від Л. Раковської, побажала її міцного здоров'я.

В розривковій програмі брали участь: Уляна Старосольська, прочитавши вірш З. Когут „Жінка", Н. Соневицька знаменито відтворила нею усучаснену гумореску Ека, а Д. Костів поділилася з присутніми веселими споминами з дитинства у рідному селі в Бережанщині.

Голова подякувала від серця усім, що з нами відзначили наше 40-ліття і на закінчення Н. Соневицька прочитала „Оду до Жінки". Так у веселому настрою розходилися гості домів.

Христя Навроцька

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

Серед прикладів злочинности у державних структурах Президент назвав справу, порушену проти Юхима Звягільського та випуск 200 державних товарових зобов'язань на суму 5 біл. американських дол., які перебувають за кордоном. „Неґативні наслідки для України, які могли б бути в разі неприпинення цієї акції, важко навіть уявити", — сказав Л. Кучма.

В багатьох областях місцева влада лише реєструє підприємства недержавних форм власности, а дозвіл на їх діяльність дають злочинні авторитети. Якщо в інших країнах мафія контролює наркотиками, азартні ігри і проституцію, то в Україні — торговельну мережу. Тому товари коштують на 20-30 відсотків дорожче, ніж мали б коштувати. Рядовий ракетир заробляє набагато більше, ніж високий урядовець, тому серед молоді професія „ракетир" стає престижевою, зазначив Президент.Секретна діяльність підприємств становить 55 відсотків. Українська статистика каже, що у 1993 році у 12 країн Европи експортовано товарів на 624 міл. дол., а за даними Европейського союзу — на один більйон долярів. Експорт в інші країни має ще більше розходження. Все це дискредитує економічні інновації і загрожує економічній безпеці української держави, тому боротьба з п'ятою владою" має першочергове значення. Президент Кучма запропонував створити спеціяльні аналітичні центри для всебічного вивчення маштабів, механізму і форм діяльности злочинних угрупувань. Другим завданням він поставив перегляд структури, форми і пособів боротьби зі злочинністю. „Треба шукати нові підходи і посилити боротьбу, бо досі вона й не починалася. То була лише імітація боротьби, сказав Президент України, додавши, що відтепер „правоохоронні органи будуть змушені працювати виключно в межах закону". А Президент усе контролюватиме. Такий режим необхідний, „щоб не допустити трансформації України у поліційну державу".

Росіяни...

(Закінчення зі стор. 1)

жавного ладу, дестабілізації ситуації в нашому суспільстві, наполягаємо на проведенні відповідної перевірки і вжитті застережних заходів", — пишуть автори депутатського запиту, під яким стоять підписи: В. Шевченко, Р. Безсмертний, Є. Жовтяк, І. Кірімов, М. Лінчак, Я. Бардін, М. Заборний.

До депутатського запиту додано ряд секретних документів ПНЄ, в тому числі копію листа про вербування людей у Криму, список контактерів ПНЄ в Україні, понад 30 осіб і текст інструкцій.

Тут варто нагадати, що в Києві 17-18-го грудня 1994 року в Будинку культури заводу „Більшовик" відбувся Всеукраїнський з'їзд робітників. Інформація про нього була в газеті „Київський Вісник" з 24-го грудня минулого року. Делеґати прибули із 24-ох областей України та з Києва, Севастополя і Криму. Заля протягом двох днів була переповнена, так що багатьом довелося стояти на сходах і попід стінами. Делеґати з'їзду піддали гострій критиці президентський курс реформ, оскільки вважають, що в тих реформах „приховано механізм пограбування робітників". Промовці зазначили, що протидіяти політичному реформуванню можна через збереження системи рад, яким треба надати більше уповноважень. Делеґати зібрання заявили про свою підтримку тих депутатів України, які виступають за відновлення СССР і збереження системи рад.

Перша доповідь на з'їзді робітників мала назву „Про завдання робітничого руху України в нинішній економічній, соціяльній і політичній ситуації". Друга доповідь була на тему „Про тактику і стратегію організованої боротьби робітників за поновлення радянської влади — влади робітників, селян і трудової інтеліґенції". Журналіст Олег Шилін навів деякі цитати з тих доповідей.

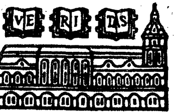
„Необхідний новий закон про вибори. Нас штучно позбавили можливости впливу на політику держави. І ми не повинні зупинятися перед всеукраїнським політичним страйком".

„Добитися покращання становища людей, що живуть чесною працею, можна тільки за умов об'єднання робітничого руху України, Росії, Білорусі — всіх республік колишнього СССР".

„Даремно нас переконують у тому, що альтернативи капіталізмові нема. Вона є — це соціялізм!"

„Ми зможемо перемогти тільки тоді, коли в організацію увійдуть не тільки робітники, але й усі люди чесної праці — селяни, інтеліґенція".

З'їзд ухвалив резолюцію про створення Всеукраїнської Спілки Робітників і створення осередків на всіх підприємствах. Головою спілки обрано депутата Київської Міської Ради Олександра Боднарчука, який є водночас інженером одного із столичних підприємств.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

У світлу пам'ять померлих дорогих осіб на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

д-р Іванна і д-р Олег Ратичі — $1,000* в пам'ять доньки бл. п. Юліяни Ратич, на фонд Літньої Школи Українознавства.

Параскевія Пікас Витвицька — $1,000 у пам'ять мужа св. п. Івана Витвицького.

Д-р Оксана Фольварків — $1,000 в пам'ять батька бл. п. проф. Василя Чередарчука, в 30-ту річницю його смерти.

Д-р Теодор і Міра Залуцькі — $1,000 у світлу пам'ять бл. п. проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького.

Тарас Притула — $1,000 згідно зі завіщанням покійної матері Анни Притули в пам'ять батьків бл. п. Емануїла і Анни Притули замість квітів на могилу бл. п. Ярослави Піхурко: муж д-р Микола Піхурко — $1,000; дочка, зять і внуки, Ореста і Мирон Задойні — $750; син, невістка і внуки, д-р Богдан і Христя Піхурко — $750; брат з дружиною, д-р Тимко і Олена Мартинюк — $150; Володимир Кульчицький — $100; Нестор Филипович — $70; Василь Лагошняк — $25; Віра Пестик — $25; Арета і Юрій Полянські — $20.

Замість квітів на могилу бл. п. о. диякона Богдана Йосафата Тарнавського: Василь Лаґошняк — $1,000; Орися Лаґошняк-Вирста, д-р Володимир і Надія Шкільники, д-р Адріян і Христина Балко Сливоцькі по $500; Богдан і Віра Дейчаківські — $200; д-р Степан Ворох, Анатоль Я. Ромах, Володимира і Стефан Сливоцькі, мгр Степан і Марія Хемичі — по $100; інж. Олександер і Анна Пришляки, Адріян і Лідія Стецики — по $50; Вава Бачинська, Ярослав Горбачевський, Тамара Гутник Нари, Христина Ставнича — по $25.

Анна Ліськевич — дружина, Уляна Ліськевич і Тарас Ліськевич — діти — $300 в пам'ять і в 20-ту річницю смерти мужа і батька св. п. Тараса Ліськевича.

Д-р Марія Фішер-Слиж — $200 в пам'ять св. п. д-ра Рудольфа Фішера.

Марія Каплиста — $100 в пам'ять мужа бл. п. проф. інж. Макара Каплистого, у 15-ту річницю його відходу у вічність

Григорій Костюк — $100 в пам'ять і в третю річницю смерти дружини св. п. Марії Костюк.

Петро Новак — $100 в пам'ять дружини бл. п. Софії Новак.

Герта Соколик — $100 в пам'ять чоловіка бл. п. д-ра Василя Соколика.

Тарас Притула — $100 в пам'ять бл. п. д-ра прав Богдана Юрія Юрчишина.

Анатоль Я. Ромах — $100 замість квітів на могилу бл. п. о. крил. Богдана Смика.

Лідія Одежинська — $100 в пам'ять мужа бл.п. Івана Одежинського, в 10-ти ліття його смерти.

Діоніза Ненадкевич — $45 в пам'ять бл. п. Степана Болеся-Левицького, у 50-ту річницю його смерти.

Марія Пасічник — $50, Василь Лагошняк — $25 в пам'ять сл. п. Андрія Гурина.

Дарія Ломницька — $25 в пам'ять мужа бл. п. Володимира Ломницького.

Марфа і Лука Кудрик — $25 в пам'ять бл. п. Стефанії Гоменюк.

Рута Витанович-Галібей — $25 для вшанування пам'яти св. п. д-ра прав Богдана Юрія Юрчишина.

* Складаємо щиру подяку всім жертводавцям, що використали дорівнювальні фонди їхніх працедавців.

Дякуючи жертводавцям за пожертви линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив померших вічним спокоєм і радістю.

Головна Екзекутива
Фонду Катедр Українознавства

ЗВЕРНЕННЯ

ДО ЧИТАЧІВ ГАЗЕТИ „СВОБОДА"

Шановні читачі!

Почавши від першого дня січня 1995 року, увійшли в силу вищі поштові оплати за всі види пересилок. Наприклад, пересилка листа вагою до однієї унції першою клясою зросла від 29 до 32 центів, тобто на 10 відсотків.

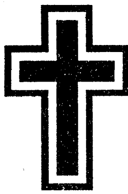
Доводимо до відома шановних читачів, що пересилка поштою наших газет другою клясою, для неприбуткових організацій, зросла майже на 20 відсотків. Хоч УНСоюз і багато інших неприбуткових організацій внесли протест до поштового уряду, коли стало відомо про підвищення оплати, на жаль, наш протест не взяли до уваги.

Нова підвишка збільшить кошти видавництва за пересилку газет на 110,000 долярів річно, хоч достава газет віддавна була і далі є незадовільною, на що звертаєте увагу постійно поштовим властям як ви, шановні читачі, так і наше видавництво.

У липні 1994 року, згідно з рішенням минулої Конвенції УНСоюзу, ввійшла в силу підвишка передплати, завданням якої було до деякої міри покрити постійно зростаючі кошти видання газети.

Нове підвищення поштової оплати, на жаль, стало новим великим тягарем для видавництва і знову значно збільшило кошти. Тому звертаємося до вас з гарячим проханням добровільно зложити пожертви на покриття підвишки пош-тової оплати. Коли б кожний передплатник зложив додатково по 8 дол., то ця пожертва частково покрила б нову по-штову підвишку. Тому проголошуємо збірку пожертв на пресовий фонд „Свободи" з вірою, що читачі, які дорожать щоденником, допоможуть своїми датками його втримати.

Екзекутива УНС

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 24-го січня 1995 р. на 85-му році життя відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІД

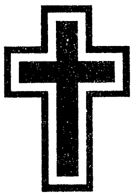
бл. п.

РОМАН ЯРОШ

нар. в Городку біля Львова

Залишив у смутку:
жінку — ІРЕНУ з ФЕДИНСЬКИХ
синів — БОГДАНА з дітьми ЄВГЕНОМ, НАДІЄЮ і АНДРІЙКОМ
— РОМАНА з жінкою МАРТОЮ і сином ЮЛІАНОМ
та родину на Україні в ЗСА, і Канаді.

Замість квітів просимо присилати пожертви на будівництво церкви Івана Хрестителя в Городку та церкви Христа Царя в Любліні Великому біля Львова.

Із великим смутком ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 31-го січня 1995 р. відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

НАТАЛІЯ ЛУКЯНОВИЧ

Залишені у глибокому смутку:

донька — ЛІДА МЕЛЬНИК з чоловіком ІГОРЕМ і синами АНДРІЙКОМ і РОМЧИКОМ
син — д-р ПАВЛО з жінкою ХРИСТЕЮ та синами ПАВЛОМ і ЯРЕМОЮ

ПАРАСТАС — 3-го лютого 1995 р. о год. 7:00-ій веч. в похоронному заведенні Насевича 109 E. Tabor Rd. Philadelphia, PA.
ПОХОРОН в суботу 4-го лютого о год. 9:00 ранку у церкві св. Покрови у Філядельфії

Замість квітів просимо складати датки на У.О.К.Ц. у Філядельфії або на Укр. Золотий Хрест.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
НЮ ЙОРК, Н.Й.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —
в п'ятницю, 17-го лютого 1995 р. о год. 6:30 веч.
в Домівці Товариства „Самопоміч"
98 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Округного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

5, 6, 8, 16, 19, 86, 130, 158, 184, 194, 200, 203, 204, 205, 212, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 433, 450, 455, 457, 485, 489.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:
1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильности зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами і їх прийняття.
7. Вибір нової Управи.
8. Слово ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС.
9. Плян праці на біжучий рік.
10. Внески і запити.
11. Закриття Загальних Зборів.

У нарадах візьмуть участь:
Уляна М. Дячук, предсідник УНС
Марта Лиско, секретар УНС
Олександер Ю. Благітка, касир УНС
Іван Винник, контролер УНС
д-р Ярослав Падох, почесний член Гол. Уряду УНС
Марія Душник, почесний член Гол. Уряду УНС

за УПРАВУ ОКРУГИ
д-р Василь Лучків, *голова* — Іван Хома, *касир*

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ ОКРУГИ:
д-р Іван Флис — Микола Хоманчук

Спортові зірки України 1994 року

Згідно з підсумками анкети київської „Спортивної газети", в якій взяли участь читачі й спортові журналісти в Україні, було вибрано з-між 77 спортовців-кандидатів десятку найкращих, до яких ввійшли:

1. Оксана БАЮЛ (Дніпропетровське-Одеса), чемпіонка зимової Олімпіяди в Ліллегаммері, віцечемпіонка світу з фігурної їзди на леді, стипендистка УСЦАК.

2. Тимур ТАЙМАЗОВ (Київ) важкоатлет-чемпіон світу і Европи, встановив сім рекордів світу в категорії 108 кг.

3. Валентина ЦЕРБЕ (Прилуки), лещетарка-біатлоністка, що здобула бронзову медалю на Олімпіяді в Ліллегаммері на дорізці 7,5 км.

4. Катерина СЕРЕБРЯНСЬКА (Симферопіль), чемпіонка світу в художній гімнастиці в усіх чотирьох окремих видах програми, краща в Европі в дружинових іграх та в композиціях з м'ячем і стрічкою.

5. Сергій БУБКА (Донецьке), легка атлетика, у стрибках з жердиною, переміг на змаганнях в місті Сестрієрі, Італія, подолавши висоту 614 см., рівночасно встановивши свій 35-ий рекорд світу. Недавно Сергій взяв участь в так званому „Мельроз Геймс" в ЗСА, в часі яких в розмові з журналістами сказав, що свої надзвичайні успіхи в цій ділянці спорту завдячує виробленим технічним засобам і спортовому наставленню до кожночасних змагань. Гроші не є для нього головним стимулом, бо й так, згідно з договорами, при встановленні світового рекорду вони приходять на його конто. Не зважаючи на свій вік (31 рік) Сергій плянує бути учасником Олімпіяди в Атлянті, на якій репрезентуватиме свою Батьківщину — Україну.

6. Ростислав ЗАУЛИЧНИЙ (Львів), боксер, чемпіон світу в категорії 81 кг.

Його життя — бокс. Понад 300 змагань (!) провів Ростислав і врешті осягнув вершину, здобувши чашу світу. Після серії змагань у різних країнах світу недавно був учасником першого чемпіонату незалежної України, що пройшов у Львові. Розмовляючи з кореспондентом поруч боксерського рингу, Ростислав, між іншим, сказав: „За рідну Україну битимуся навіть задарма!" Таким він є спортовець-патріот України — Ростислав Зауличний. Пишайся рідна земле, своїм вірним сином!

7. Олег ТВЕРДОХЛІБ (Дніпропетровське) легка атлетика, чемпіон Европи в бігу на 400 м. з перешкодами, рекордсмен України.

8. Василь ІВАНЧУК (Львів), шахи, переможець трьох міжнародних гросмайстерських супертурнірів.

9. Андрій МЕДВЕДЄВ (Київ), теніс, переможець двох турнірів у рамках Асоціяції тенісистів професіоналістів. У світовій клясифікації в сучасності займає 15 місце. Коли в 1993 році в турнірі АТП у Франкфурті в блискочому стилі переміг американця Джима Курієра, один з европейських спортових журналістів назвав Андрія „кішкою, яка перетворяється на тигра". Порівняння дуже влучне, адже на новорічне свято 19-річний юнак з Києва призбирав чималу колекцію яскравих перемог, в яких він елімінував таких визначних тенісистів, як Лендл, Едберґ, Курієр, Чанґ, Штіх... Українці-любителі тенісу пишалися осягами цього юнака до часу, коли він, під впливом свого тренера-москаля, почав висловлювати в розмовах з журналістами компромітуючі щодо незалежної України слова та опінії. Про них ми кількакратно згадували теж на сторінці „Спортових Вістей" „Свободи".

Нам відомо, що Тенісова федерація Росії робила усе можливе, щоб Андрій переїхав до Росії і таким чином причинювався до успіхів російського тенісу. Ці намагання досі не принесли москалям бажаного успіху. Андрій, як і його сестра, продовжують репрезентувати на світовій арені український теніс. Останньо Андрій дещо змінив своє ставлення до незалежної України, позбувшися впливу російських агентів, він перестав висловлювати критичні завваги на адресу своєї Батьківщини. На місце свого попереднього тренера москаля Андрій дістав нового тренера, яким є Бред Стайн.

10. Андрій СИНЕПУПОВ (Київ), бокс, перший і досі єдиний з українських майстрів шкіряної рукавички чемпіон світу між професіоналами в категорії 61,236 кг.

До другої десятки найкращих спортовців зірок України ввійшли:

Сергій Голубицький (Київ) — володар чаші світу в рапірі, Віталій Кличко (Київ) — чемпіон світу в „кікбоксинґу", між професіоналами у двох версіях, Андрій Підковиров (Київ) — кошиківкар, лідер і граючий тренер дружини „Київ-Баскет", Віта Павлиш (Харків) — легка атлетика, чемпіонка Европи в штовханні ядра, Мірабі Валієв (Київська область), вільна боротьба — чемпіон Европи в категорії 130 кг., Дмитро Монаков (Київ), стендова стрільба — чемпіон світу на траншейному стенді, Віктор Налейкін (Київ), „паверліфтінґ" — чемпіон світу та Европи в категорії 125 кг., Руслан Савченко (Одеса), важка атлетика — чемпіон Европи та володар бронзової медалі світу в категорії 76 кг., Віктор Макаров (Одеса), кульова стрільба — чемпіон світу та Европи, володар чаші світу, Лілія Підкопаєва (Донецьке), спортова гімнастика, володарка трьох европейських медалів різного гатунку в окремих вправах та срібних медалів світу.

Крім вибору найкращих спортових зірок України, традиційно в цій же анкеті вибирають найкращу трійку в дружинових ділянках спорту. Згідно з вислідом цьогорічної анкети, до першої трійки дружин були вибрані:

1. Олімпійська збірна України з футболу, що досі перемогла в усіх елімінаційних змаганнях Олімпіяди-96 та першості Европи-96.

2. „Київ-Баскет", учасник турніру за Чашу Европи серед чоловічих клюбів, віцечемпіон чоловічої кошиківки України.

3. Клюб „Гелікон" (Маріюпіль) — переможець чаші европейських чемпіонів в греко-римській боротьбі та клюб „Донбас" (Алчевськ) — володар бронзових нагород европейських чемпіонів в шахах.

В другій п'ятці найкращих дружин України були визнані: „Динамо" Київ — чемпіон України в копаному м'ячі (футболі), „Іскра" (Луганське) відбиванка — віцечемпіон за чашу Европи в жіночій групі, чемпіонки України, молодеча збірна України в гокеї, учасник групи „А" першості світу, „Демпург" (Суми) гокей на траві — чемпіон і володар чаші України в жіночій групі, „Політехнік" (Київ) рарбі — чемпіон і володар чаші України.

Велика більшість згаданих спортових зірок України будуть включені до олімпійської збірної України, що приїде до Атлянти в 1996 році. Зірки зимових видів спорту ввійдуть до олімпійської збірної України, що поїде на чергову Олімпіяду до Японії. Інші продовжуватимуть виступи на світовій арені в різних офіційних турнірах і чемпіонатах.

Подав О.Твардовський

Українська Євангельська Реформована Церква в Україні

Неділя, 18-го вересня 1994 року стала незабутнім днем для вірних Української Євангельської Реформованої Церкви (УЄРЦ) в Рівному й Степані в Україні. Цього дня згадані громади відсвяткували перші роковини своєї явної діяльности, яка урвалася по приході совєтських військ до західної України 1-го вересня 1939 року.

Здавалося донедавна, що УЄРЦ загинула під ударами жорстоких переслідувань ворогом вільної думки, слова й віри в Бога, а її майно — 18 церковних будинків, 30 громад зі школою ім. Грушевського включно, пропали. Однак, всупереч лютій жорстокості комуністичної влади, віра в Божу силу, любов і остаточну перемогу не вмирала, а жевріла в серцях і поповнадила та втримала людей непохитно на шляху до відродження Церкви. Поміж ними невтомно працював пастор Філомон Семенюк і хоробро підтримував у вірі в Божу ласку і справедливість і кресав надію на Божу неминучу перемогу.

Цього радісного дня роковин на святочних Богослуженнях проповідували: пастор Філомон Семенюк і д-р Мартин Нап, пастор-місіонер від Голляндської Реформованої Церкви (Вільної), діючий в Україні. Крім захоплених членів церкви, приятелів і регіональних семінаристів, в Богослуженнях брали участь численні гості, такі як семінаристи від Реформованих Церков Мадярщини та гості з інших країн, зокрема гості з Канади й Америки в особах адвокатів Віктора Боровського зі ЗСА і Андрія Козака з Канади, членів Головної управи Українського Євангельського Об'єднання Північної Америки. (УЄОПА).

Адвокат В. Боровський, син св. п. Володимира Боровського, пастора УЄРЦ, головного секретаря УЄОПА і головного редактора „Євангельського Ранку", передав привіт від Володимира Багрія, голови УЄОПА, і подав короткий перегляд історії УЄРЦ, від її постання до упадку під совєтами й відродження. Згодом пом'янули пасторів-основників і тих, що відійшли у вічність.

Привіти з Канади, зокрема від членів Української Євангельської Реформованої Церкви, передав адв. Андрій Козак, син св. п. Михайла Козака, відомого підприємця й довголітнього провідного діяча Церкви та її талановитого проповідника. На Богослуженні в Рівному адв. А. Козак зложив, як дар від УЄРЦеркви в Торонто, історично цінну навіватару Біблію і передав подарунки від цієї Церкви (Біблії, співанники, религійно-наукові книжки й підручники). Подібні речі передав адв. Боровський від УЄОПА. Подарунки зворушили людей до сліз, до щедрих висловів подяки й вдячности. На жаль, брак часу перешкодив адвокатам Боровському й Козакові відвідати церкву, яка постала в Києві.

Незабутньо визначається і заохочувально вражає активність пастора д-ра М. Напа. Його місійна відданість справі, провідництво, заохота й допомога для розвитку Церкви є незвичайно під кожним оглядом церковного відродження, росту й життя в цей час тяжкої національно-економічної кризи, що стримує ріст Церкви. Донедавна світ вважав неймовірним, щоб Україна потребувала помочі в обличчі її значних багатств, зокрема природних. Тепер перед світом виринає образ дискримінаційних практик Совєтського Союзу супроти України в усіх сферах національного життя — соціяльній, культурній, виховній і економічній. Вони висмакали економіку України, віддаючи край в руїні громадянам для відбудови.

В останнім дні перебування в Рівному його посадник Володимир Мороз прийняв наших адвокатів на авдієнції в справі прохання громади відносно місця для будови церкви й дому, таких як семінарія, студентський дім, дім для старих, сиріт і бездомних. На цій зустрічі, що її вистарався місцевий провідник адв. В. Боровського, посадник запевнив присутніх, що візьме цю справу під увагу після одержання детального проєкту від громади. Церква має вже архітектурні креслення й будівельні пляни. Незабаром зачнеться збірка на будівельний фонд. Реформовані Церкви Заходу виявляють охоту допомогти.

Пастор В. Багрій

О. і д-р Я. Ісаєвичі в Пармі

Союз Українок Америки, Округа Огайо, влаштував зустріч української громади в Клівленді з визначними діячами з України, Ольгою та д-р Ярославом Ісаєвичами. Зустріч відбулася в домівці СУА в Пармі, 20-го січня 1994 р., о год. 7:30 веч.

Після привітання голови Округи, Іванни Шкарупи, Дарія Городиська представила шановних гостей. Коротко розповіла про їхню діяльність і досягнення та подала порядок вечора.

Першим доповідачем була Ольга Ісаєвич, директор добродійного фонду Сейбр — Світло, філіялу американської фундації Сейбр, який дає фонди на розповсюдження технічної та наукової літератури країнами, які на це не мають своїх власних засобів. З великим ентузіязмом вона подала цікаві підсумки своєї корисної та потрібної праці.

П'ять років тому, вперше виступаючи в Клівленді, вона мала в проєкті зайнятися дуже болючою проблемою на Україні — браком книжки. Тут її ідеї були підтримані і тут розпочалася масова акція збирання книжок та пересилання їх в Україну.

Сама клівлендська громада пожертвувала 6 тонн книжок. Дарували також люди і з інших міст, як Філядельфія та Рочестер. Дарували видавництва, наукові та навчальні заклади, бібліотеки. Багато праці було вкладено при розподілі цих книжок. Допепер перевезено 45,000 фунтів книжок і отримали їх 5,500 одержувачів з усіх кутків України. Напочатку цей розподіл проходив спонтанно, а тепер дедалі більше виробляється система доручення книжок. Тепер за рекомендацією експертів книжки посилають туди, де вони принесуть найбільше користи. Їх розподіляють між бібліотеками, дослідчими інститутами, науковими установами та навчальними закладами.

Великі кошти, пов'язані з цим розподілом, були оплачувані спочатку українськими громадами, відтак прийшло на допомогу Сейбр-Світло. За останнім часом знайшлися інші добродійні організації, які згідні допомогти, але тільки Сейбр є організацією, яка дає постійну допомогу.

Ольга Ісаєвич привезла подяку з України всім жертводавцям, від усіх які користуються цими книжками. Окрему подяку вона висловила клівлендським меценатам і дала перелік установ, які отримали їх книжки.

Вона сказала, що книжкова криза ще й далі існує. Особливо гостро відчувається брак модерних наукових підручників, без яких не можна провадити науково-дослідчої праці. Потрібні також книжки для дітей та молоді, релігійна та історична література, яка дасть змогу українському народові побачити своє минуле в правдивому світлі. Вона через це безперервно працює в пошуках за новими джерелами книжок і звертається до всіх з проханням і надалі жертвувати книжки для України.

Відтак О. Ісаєвич перейшла до розповіді про Сестер Пресвятої Родини в Гошеві, які віддано та жертвенно працюють на добро батьківщини. Вони провадять національно-просвітницьку роботу на терені цілої України, опікуються колишніми репресованими сиротами та старшими людьми в зоні Чорнобиля.

Вони розпочали будівлю монастиря в Гошеві, а в Морщині плянують будувати духовно-просвітницький центр. О. Ісаєвич звернулася до присутніх матеріяльно допомогти цим сестрам в їх праці для відродження віри в Україні.

На закінчення з коротким словом виступив д-р Ярослав Ісаєвич, дійсний член та член Президії Національної Академії Наук України, президент міжнародної асоціяції українистів та заступник голови НТШ. Він насвітлив не відрадний стан інформаційної системи та видавництва на Україні, закликав спонсорів для розв'язання проблем з видавництвом, а також осіб, які хотіли б зайнятися поширенням українських книжок на заході прийти на допомогу.

Іванна Шкарупа ще раз подякувала обом доповідачам, а у відповідь на заклик О. Ісаєвич громада склала пожертву у сумі 1,810 дол. для сестер у Гошеві.

Едіта Морозинська